

ارزیابی سطح امنیت و حضور زنان در محلات شهرهای گردشگری (مطالعه موردی: محله فرهنگ رویان)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۰۷/۰۴ تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۴۰۴/۰۸/۱۵

امین ابراهیمی دهکردی*

استادیار گروه شهرسازی مؤسسه آموزش عالی مازیار، رویان، مازندران

چکیده

برخورداری عادلانه و ایمن زنان از فضاهای عمومی، شاخصی کلیدی در عدالت اجتماعی و توسعه شهری است. با این حال، مطالعات نشان می‌دهد زنان به دلیل احساس ناامنی، استفاده‌های محدود و مشروط از این فضاها دارند. این امر نه تنها حق شهروندی آنان را تضعیف می‌کند، بلکه پویایی حیات اجتماعی شهرها را کاهش می‌دهد. این پژوهش با هدف تبیین کیفیت‌های کالبدی و محیطی مؤثر بر افزایش احساس امنیت و حضورپذیری زنان در فضاهای عمومی، محله فرهنگ در شهر توریستی رویان را به‌عنوان مطالعه موردی بررسی کرده است. روش تحقیق، توصیفی-تحلیلی با رویکرد کاربردی است. داده‌ها از طریق مطالعات کتابخانه‌ای (برای تدوین چارچوب نظری) و میدانی (شامل پرسشنامه‌های ساختاریافته از زنان ساکن و استفاده‌کننده، و نیز مشاهدات سیستماتیک) گردآوری و با نرم‌افزار SPSS و آزمون‌های آماری تحلیل شدند. یافته‌ها حاکی از آن است که از نگاه زنان پاسخ‌دهنده، کیفیت‌های محیطی در سه حوزه به‌طور معناداری بر احساس امنیت و تمایل به حضور آنان تأثیرگذار است. بر این اساس، راهکارهای عملی در سه سطح پیشنهاد شده است: طراحی و کالبد: ارتقای کیفیات فیزیکی فضا؛ مدیریت و برنامه‌ریزی: بهبود نظارت و خدمات؛ فرهنگ‌سازی اجتماعی: ترویج نرم‌های اجتماعی شامل گرا. این راهکارها می‌توانند مبنای ایجاد فضاهای عمومی امن، جذاب و فراگیر برای زنان در شهر رویان و محیط‌های مشابه قرار گیرند.

واژه‌های کلیدی: گردشگری، احساس امنیت، حضورپذیری زنان، فضاهای عمومی شهری، رویان.

مقدمه

این پژوهش به بررسی کیفیت‌های محیطی مؤثر بر احساس امنیت زنان در فضاهای عمومی محله فرهنگ شهر رویان می‌پردازد. دسترسی عادلانه و ایمن به این فضاها، به‌ویژه برای زنان، شرط کلیدی تحقق عدالت اجتماعی و پویایی شهری است. با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی و گردآوری داده‌ها از طریق پرسشنامه و مشاهده، یافته‌ها نشان می‌دهد که سه دسته از عوامل کالبدی و محیطی به‌طور معناداری بر احساس امنیت و تمایل به حضور زنان تأثیر می‌گذارند. بر این اساس، راهکارهای عملی در سه سطح طراحی فیزیکی، مدیریت و برنامه‌ریزی، و فرهنگ‌سازی ارائه شده است که هدف نهایی آن، تبدیل فضاهای عمومی به عرصه‌هایی امن، دعوت‌کننده و فراگیر برای تمامی شهروندان و گامی به سوی توسعه پایدار شهری است.

مبانی نظری و ادبیات پژوهش

عوامل مؤثر بر کیفیت فضایی شهری

عوامل کالبدی-محیطی

عوامل کالبدی-محیطی از طریق ویژگی‌های فیزیکی فضا بر امنیت تأثیر می‌گذارند. مؤلفه‌های کلیدی این حوزه شامل میزان و کیفیت روشنایی (کاهش فرصت جرم)، نفوذپذیری و خوانایی فضا (هدایت حرکت و جلوگیری از گیج‌کنندگی)، حضور کاربری‌های فعال (ایجاد نظارت طبیعی و چشم‌های خیابان) و مبلمان و تجهیزات شهری مناسب (افزایش راحتی و تعلق مکانی) می‌شود که همگی در چارچوب "پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی" بر احساس امنیت و حضورپذیری مؤثرند (Cozens & Love, 2015).

عوامل اجتماعی-فرهنگی

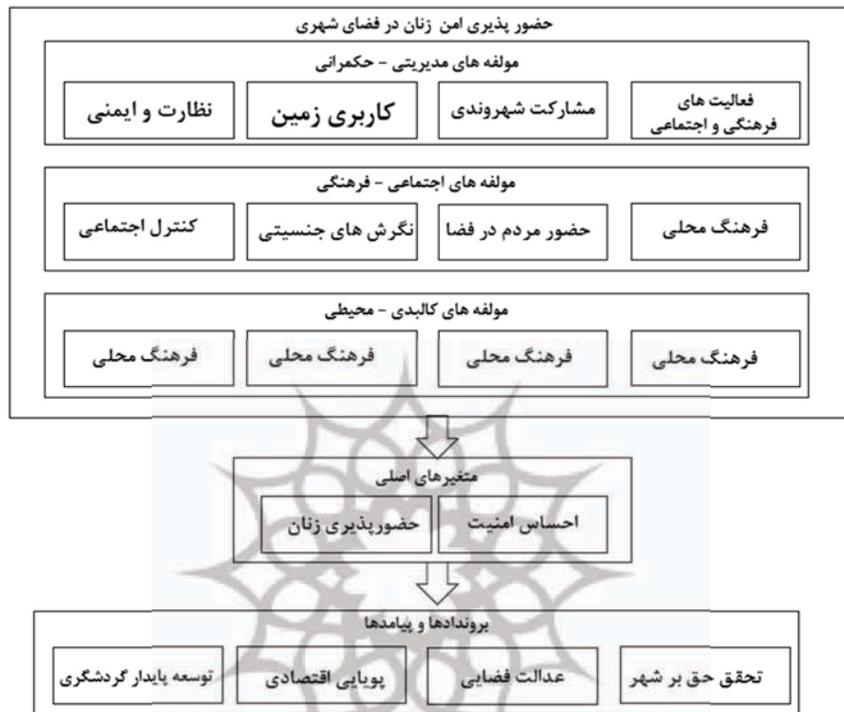
عوامل اجتماعی-فرهنگی با محوریت کنترل اجتماعی غیررسمی (نظارت ساکنان)، نگرش‌های جنسیتی (که دسترسی زنان به فضا را محدود یا تسهیل می‌کند)، حضور مردم در فضا (ایجاد حیات و نظارت طبیعی) و فرهنگ محلی (هنجارهای حاکم بر استفاده از فضا) شکل می‌گیرند. این عوامل در مجموع، بستر هنجاری و رفتاری را می‌سازند که احساس امنیت و الگوهای حضورپذیری را مستقیماً تحت تأثیر قرار می‌دهد (Jacobs, ۱۹۶۱).

عوامل مدیریتی-حکمرانی

عوامل مدیریتی-حکمرانی از طریق نظارت و ایمنی (مانند گشت‌زنی هدفمند)، برنامه‌ریزی کاربری زمین (ترکیب متعادل کاربری‌ها)، مشارکت شهروندی (درگیر کردن جامعه محلی در تصمیم‌گیری) و برگزاری فعالیت‌های فرهنگی-اجتماعی (زنده نگهداشتن فضا) به صورت یکپارچه عمل کرده و زیرساخت نهادی لازم برای ایجاد و تداوم امنیت در فضاهای عمومی را فراهم می‌کنند (UN-Habitat, ۲۰۲۰).

مدل مفهومی پژوهش

متغیرهای اصلی این مدل شامل احساس امنیت (ادراک ذهنی فرد از ایمنی) و حضورپذیری زنان (میزان و کیفیت استفاده از فضا) است که رابطه‌ای دوسویه و تقویت‌کننده دارند. احساس امنیت شرط لازم برای حضورپذیری فعال است و حضورپذیری مؤثر نیز به نوبه خود با زنده‌نگهداشتن فضا، احساس امنیت را تقویت می‌کند (Vishwanath & Mehrotra, ۲۰۰۷).

تصویر شماره (۱): مدل مفهومی پژوهش

منبع: یافته‌های پژوهش

پیامدها و برونداد

تحقق امنیت و حضورپذیری به پیامدهای کلان‌شهری شامل تحقق حق بر شهر (دسترسی عادلانه به فضا)، عدالت فضایی (توزیع منصفانه مزایای شهری)، پویایی اقتصادی (رونق کسب‌وکارها) و توسعه پایدار گردشگری (جذب پایدار گردشگر) منجر می‌شود که همگی نشان‌دهنده توسعه شهری فراگیر و پایدار هستند (Fainstein, ۲۰۱۰).

محیط زندگی شهری و امنیت زنان

زنان به‌عنوان نیمی از جمعیت شهری، نیازها و چالش‌های خاصی در محیط‌های شهری تجربه می‌کنند که باید در طراحی و مدیریت شهرها مورد توجه قرار گیرد. در ادامه به بررسی رابطه بین محیط زندگی شهری و امنیت زنان، چالش‌ها و راهکارهای بهبود آن پرداخته می‌شود (مؤیدفر و رضوی، ۱۴۰۱).

شاخص‌های مطلوبیت فضا

شاخص‌های مطلوبیت فضا^۱ معیارهایی هستند که برای ارزیابی و سنجش کیفیت فضاهای شهری، معماری و محیط‌های ساخته‌شده استفاده می‌وند (Ramezani & Arefi, 2023). این شاخص‌ها به منظور بهبود طراحی فضاها و افزایش رضایت کاربران از محیط‌های مختلف به کار می‌روند (صابری فر، ۱۳۹۸). در ادامه برخی از مهم‌ترین شاخص‌های مطلوبیت فضا معرفی می‌وند:

تصویر شماره (۲): مؤلفه‌های فضای امن شهر از دیدگاه زنان
مأخذ: (Alizadeh & Hosseinpour, 2022)

به‌طور کلی، هر فعالیت در فضا می‌تواند تحت تأثیر سه نوع محدودیت قرار گیرد که در گروه‌های جنسیتی متفاوت است. جنبه‌های رفتاری، محیطی، ادراکی، ساختاری و اجتماعی به‌طور قابل توجهی بر تعاملات اجتماعی زنان تأثیر می‌گذارد. در دهه‌های اخیر، بسیاری از مطالعات به جنسیت به‌عنوان تأثیرگذار بر تمایل افراد برای حضور در فضاهای عمومی پرداخته‌اند.

تصویر شماره (۳): محدودیت‌های حضور زنان در فضای شهری مأخذ: (Madanipour & Shucksmith, 2021)

¹ Space Quality Indicators

عوامل مؤثر بر احساس امنیت زنان در فضای شهری

میزان مزاحمت‌های خیابانی

یکی از انواع مزاحمت‌هایی که زنان در جوامع مختلف با آن به اشکال مختلف مواجه می‌شوند، مزاحمت‌های خیابانی است (شفیعی و رحمانی، ۱۳۹۵). بومن در تعریف مزاحمت خیابانی می‌نویسد: رفتارهای زیادی وجود دارد که مزاحمت خیابانی محسوب می‌شوند. مزاحمت غریبه‌ها می‌تواند شامل رفتارهای کلامی و غیرکلامی باشد. تا به امروز، تحقیقات کمی در مورد آزار و اذیت خیابانی در ایران انجام شده است. مطالعات سحابی نشان داده است که زنان ایرانی آزار و اذیت‌های خیابانی را مهم‌ترین تهدید تلقی می‌کنند. زنان ایرانی نیز تمسخر، الفاظ رکیک و رفتارهای غیرعادی را به‌عنوان آزار و اذیت تجربه می‌کنند (زنجانی و همکاران، ۱۴۰۰).

امنیت و جنسیت

احساس گناه و عواقب ترس از جرم برای همه گروه‌های اجتماعی یکسان نیست و طبق برخی مشاهدات و تجربیات زندگی آن‌ها، زنان این احساس را بیشتر تجربه می‌کنند. نفوذ و حضور مردم به‌ویژه زنان در عرصه عمومی، فرارو معتقد است که احساس ناامنی و ترسی که زنان جوان اغلب تجربه می‌کنند ناشی از ترس از تعرض جنسی است. از آنجایی که نوع جرم برای زن و مرد متفاوت است، احساس امنیت آن‌ها نیز متفاوت است. به‌طور کلی، زنان بیشتر از مردان می‌ترسند (قاسمی و محمدی، ۱۳۹۹).

جایگاه جنسیت در احساس امنیت

ویژگی‌های شخصی درک شده از فضای شهری بر درک ایمنی و میزان استفاده فرد از فضای شهری تأثیر می‌گذارد، مانند موقعیت اجتماعی، شخصیت، نقش (سن و طبقه اجتماعی، حمایت خانواده، دانشجو یا کارگر و نظایر آن). به‌طور کلی واکنش افراد به ترس عوامل متعددی دارد اما برخی از آن‌ها نقش بسزایی دارند، همچون: جنسیت، سن، تجربه گذشته از جرم، محیط و جغرافیا، قومیت و فرهنگ و دیگر متغیرها از مهم‌ترین آن‌ها محسوب می‌شوند. عامل درک ایمنی انواع جرم و احساس امنیت بین زنان و مردان متفاوت است، اما زنان عموماً بیشتر از مردان احساس ترس می‌کنند، اگرچه کمتر از مردان قربانی می‌شوند و مردان عموماً احساسات مثبت‌تری نسبت به ایمنی خود دارند. باین‌حال، اندازه‌گیری کنید، عدم اطمینان در میان زنان بالا است. به‌عنوان مثال، در مورد وسایل نقلیه، بیش از ۶۰٪ زنان در تاریکی احساس ناامنی می‌کنند (Kim & Lee, 2023).

احساس امنیت در محیط شهری و تأثیر آن بر فعالیت‌های زنان

مطالعات نشان می‌دهد که زنان دوست ندارند در فعالیت‌هایی شرکت کنند که آن‌ها را در موقعیتی قرار می‌دهد که احساس امنیت نمی‌کنند. آن‌ها از شرکت در فعالیت‌هایی که در ساعات عصر انجام می‌شود خودداری می‌کنند و از پذیرفتن مشاغلی که حضور آن‌ها در معرض تهدید است

خودداری می‌کنند و حتی در کارهای اجتماعی که در مکان‌های مردانه انجام می‌شود شرکت نمی‌کنند (صابری فر، ۱۳۹۸).

محدوده مورد مطالعه

رویان نام قدیمی علمده یکی از شهرهای استان مازندران و شهرستان نور می‌باشد و در غرب این استان و در کناره دریای خزر واقع شده است و بین شهرهای نور و نوشهر قرار دارد. شهر رویان از سمت شرق به شهر نور و از غرب به شهرستان نوشهر، از شمال در مجاورت دریای خزر از جنوب به کوه‌های البرز منتهی می‌گردد. فاصله با مرکز استان مازندران با شهر ساری حدوداً ۱۱۸ کیلومتر است. رویان که از نظر موقعیت ریاضی در ۳۶ درجه و ۳۴ دقیقه عرض شمالی و ۵۱ درجه و ۵۷ دقیقه طول شرقی واقع شده است، برآورد جمعیت رویان حدود ۱۰ هزار نفر اعلام شده است. در سال‌های اخیر رویان توسعه چشم‌گیری داشته و مورد توجه مهاجران نیز واقع شده است. محله فرهنگ در شرق رویان از محلات جدید و مهم این شهر است که هم بومیان و هم مهاجران از سایر شهرهای ایران به صورت دائم و موقت در این محل سکونت دارند.

تصویر شماره (۴): محدوده مورد مطالعه: شهرستان نور، شهر رویان، محله فرهنگ منبع: طرح‌های فرادست

روش شناسی پژوهش

این پژوهش، از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت و روش، توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری شامل بانوان محله فرهنگ شهر رویان است که با استفاده از جدول مورگان و روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای، ۳۰۰ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. داده‌ها از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و میدانی (با ابزار پرسشنامه) گردآوری شده‌اند.

تحلیل داده‌های توصیفی

برای تحلیل توصیفی داده‌ها از روش‌های آماری مانند جداول توزیع فراوانی، نمودارها و شاخص‌های آماری استفاده شده است. این بخش شامل یافته‌های مربوط به ویژگی‌های فردی نمونه مورد مطالعه (بانوان) مانند سن، وضعیت تأهل، تعداد فرزندان، وضعیت فعالیت و سطح تحصیلات است.

وضعیت سنی

بررسی وضعیت سن پاسخ‌دهندگان نشان داده است که بیش‌ترین فراوانی در دسته گروه سنی ۲۵ تا ۴۰ ساله با ۴۳,۷٪ قرار گرفته و کمترین گروه سنی در دسته ۷۰-۵۵ ساله با یک نفر و ۰,۳٪ می‌باشد.

جدول شماره (۲): پراکندگی وضعیت سنی نمونه‌های مورد مطالعه

گروه سنی	تعداد	درصد
۱۵-۲۵ ساله	۱۲۷	۴۲,۳٪
۲۵-۴۰ ساله	۱۳۱	۴۳,۷٪
۴۰-۵۵ ساله	۴۱	۱۳,۷٪
۵۵-۷۰ ساله	۱	۰,۳٪
مجموع	۳۰۰	۱۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

وضعیت تأهل

بررسی وضعیت نوع تأهل پاسخ‌دهندگان نشان داده است که بیش از نیمی از بانوان نمونه مجرد و پس از آن یک‌سوم پاسخ‌دهندگان متأهل بوده‌اند.

جدول شماره (۳): پراکندگی وضعیت تأهل نمونه‌های مورد مطالعه

وضعیت تأهل	تعداد	درصد
مجرد	۱۵۹	۵۳٪
متأهل	۸۷	۲۹٪
مطلقه	۳۱	۱۰,۴٪
بیوه	۲۳	۷,۶٪
مجموع	۳۰۰	۱۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

تعداد فرزندان

بررسی وضعیت تعداد فرزندان بانوان پاسخ‌دهنده به پرسشنامه نشان می‌دهد که ۴۹ درصد فاقد فرزند بوده و پس از تک‌فرزندی با ۲۸,۷ درصد در رده بعدی قرار گرفته است. همچنین در مجموع تقریباً ۲۲ درصد نیز تعداد دو فرزند و بیشتر داشته‌اند.

جدول شماره (۴): پراکندگی تعداد فرزندان نمونه‌های مورد مطالعه

تعداد فرزندان	تعداد	درصد
فاقد فرزند	۱۴۷	٪۴۹
۱ فرزند	۸۶	٪۲۸,۷
۲ فرزند	۵۳	٪۱۷,۷
۳ فرزند و بیشتر	۱۴	٪۴,۶
مجموع	۳۰۰	۱۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

وضعیت اشتغال

وضعیت فعالیت و اشتغال نیز به پنج گروه شاغل، در حال تحصیل، خانه‌دار، بیکار (جویای کار) و سایر تقسیم شده است. در بین نمونه‌های مورد مطالعه، نتایج نشان داده است که ۳۴,۷ درصد افراد شاغل، ۳۲ درصد در حال تحصیل و ۳۰,۷ درصد کارخانه‌دار و ۲,۶ درصد دیگر نیز بیکار یا جویای کار بوده‌اند.

جدول شماره (۵): پراکندگی وضعیت اشتغال نمونه‌های مورد مطالعه

اشتغال	فراوانی	درصد
شاغل	۱۰۴	٪۳۴,۷
در حال تحصیل	۹۶	٪۳۲
خانه‌دار	۹۲	٪۳۰,۷
بیکار یا جویای کار	۸	٪۲,۶
سایر	۰	۰
جمع	۳۰۰	۱۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

وضعیت سواد

سطح تحصیلات و وضعیت سواد به سه گروه: (۱) دیپلم و پایین‌تر آن، (۲) فوق‌دیپلم و لیسانس، (۳) فوق‌لیسانس و بالاتر دسته‌بندی شده است. در بین نمونه‌های مورد مطالعه، نتایج نشان داد که ۱۱,۴ درصد بانوان دیپلم و پایین‌تر، ۲۷,۷ درصد فوق‌دیپلم و لیسانس و ۶۰,۹ درصد دیگر نیز فوق‌لیسانس و بالاتر بوده‌اند. لذا نتایج نشان می‌دهد که بیشتر زنان نمونه از سواد بالایی برخوردار بوده‌اند.

جدول شماره (۶): پراکندگی وضعیت سواد نمونه‌های مورد مطالعه

تحصیلات	فراوانی (نفر)	درصد %
دیپلم و پایین‌تر	۳۴	٪۱۱,۴
فوق‌دیپلم و لیسانس	۸۳	٪۲۷,۷
فوق‌لیسانس و بالاتر	۱۸۳	٪۶۰,۹
جمع	۳۰۰	۱۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

آمار توصیفی گویه‌های پرسشنامه

نتایج تحلیل شاخص دسترسی نشان می‌دهد که اگرچه دسترسی پیاده به فضاهای عمومی آسان است و وضعیت معابر تقریباً مطلوب ارزیابی شده، اما مسیریابی به این فضاها دشوار است، ورودی و خروجی‌ها نامشخص هستند و راه‌های دسترسی متنوعی وجود ندارد. در مورد شاخص آزادی و اختیار، زنان گزارش می‌کنند که می‌توانند نیازهای خود را تا حد زیادی برآورده کنند و تعامل اجتماعی محدودی داشته باشند، اما حضور در این فضاها به آنان احساس راحتی، تعلق‌پذیری یا حق انتخاب نمی‌دهد و فاقد مناظر لذت‌بخش است.

جدول شماره (۷): اطلاعات آماری مربوط به گویه‌های پرسشنامه

گویه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	میانگین	انحراف	واریانس
وضعیت خیابان‌ها و پیاده‌روها مناسب است.	۳٫۷٪	۱۸٪	۲۶٫۳٪	۳۰٫۳٪	۲۱٫۷٪	۳٫۴۸	۱٫۱۳	۱٫۲۸
به راحتی به صورت پیاده می‌توانم به فضاهای عمومی برسم.	۱۲٪	۱۰٫۳٪	۴۱٪	۲۷٫۷٪	۹٪	۳٫۱۱	۱٫۱۰	۱٫۲۱
در فضاهای عمومی برای پیدا کردن مسیرم مشکلی ندارم.	۱۳٫۳٪	۲۲٫۷٪	۲۸٫۷٪	۲۰٪	۱۵٫۳٪	۳٫۰۱	۱٫۲۶	۱٫۵۹
ورودی و خروجی فضاهای عمومی برایم مشخص است.	۳۲٪	۴۴٫۳٪	۸٫۷٪	۱۲٫۳٪	۲٫۷٪	۲٫۰۹	۱٫۰۷	۱٫۱۴
از طریق حمل‌ونقل عمومی و دوچرخه‌سواری می‌توانم به فضاهای عمومی برسم.	۸٪	۱۲٪	۴۴٪	۲۶٫۳٪	۹٫۷٪	۳٫۱۸	۱٫۰۳	۱٫۰۶
مسیرهای زیادی برای رسیدن به فضاهای عمومی برایم وجود دارد.	۲۲٫۳٪	۴۲٫۳٪	۱۷٪	۱۳٫۳٪	۵٪	۲٫۳۶	۱٫۱۲	۱٫۲۵
دسترسی								
در فضاهای عمومی شبانه‌روز احساس امنیت می‌کنم.	۳۷٪	۳۸٪	۱۸٪	۷٪	۰	۱٫۹۵	۰٫۹۱	۰٫۸۳
وقتی با فرزندانم به اینجا می‌آیم خیالم راحت است.	۱۶٪	۲۷٫۶٪	۳۰٪	۱۴٫۴٪	۱۲٪	۲٫۷۹	۱٫۲۲	۱٫۴۹
در این فضاهای عمومی هرجایی را که بخواهم ببینم می‌توانم و چیزی مزاحمت ایجاد نمی‌کند.	۶٫۷٪	۲۳٫۳٪	۵۱٫۳٪	۱۶٪	۲٫۷٪	۲٫۸۵	۰٫۸۶	۰٫۷۴
در فضاهای عمومی احساس گم‌شدگی و خطر نمی‌کنم.	۱۳٫۷٪	۲۶٪	۲۹٫۳٪	۲۱٫۳٪	۹٫۷٪	۲٫۸۷	۱٫۱۸	۱٫۳۹
مغازه‌ها و افراد حاضر در فضاهای عمومی باعث می‌شود احساس امنیت داشته باشم.	۱۸٫۳٪	۳۷٪	۲۸٪	۱۲٫۳٪	۴٫۳٪	۲٫۴۷	۱٫۰۶	۱٫۱۲
معتقدم اگر در این فضاها هرزمانی اتفاق یا	۲۷٫۶٪	۴۱٫۷٪	۲۲٪	۸٫۸٪	۰	۲٫۱۲	۰٫۹۱	۰٫۸۳

								حادثه‌ای برای من بیافتد دیگر افراد به کمک می‌آیند.
۱,۲۵	۱,۱۲	۲,۳۶	%۲	%۱۶	%۲۶,۷	%۲۶,۳	%۲۹	هر زمان که اراده کنم و بخواهم می‌توانم به این فضاها مراجعه کنم.
۰,۴۸	۰,۷۱	۲,۴۷	امنیت					
۱,۲۵	۱,۱۲	۲,۷۰	%۹	%۱۰,۳	%۳۷,۳	%۲۸,۳	%۱۵	این فضاها در روز رویان و روشنایی مناسبی دارند.
۰,۸۸	۰,۹۴	۲,۵۳	۰	%۱۵	%۳۹,۳	%۲۹	%۱۶,۷	رویان و روشنایی شبانه این فضاها در حضور من مؤثر است.
۰,۹۶	۰,۹۸	۲,۵۵	%۲,۷	%۱۰	%۴۳,۷	%۲۶,۷	%۱۷	پاکیزگی این فضاها در میزان حضور من مؤثر است.
۱,۱۴	۱,۰۷	۲,۳۷	%۴	%۸,۷	%۳۲,۷	%۳۰	%۲۴,۷	مبلمان و کف‌سازی این فضاها در حضور و مکث من مؤثر است.
۱,۰۲	۱,۰۱	۲,۶۶	%۴,۷	%۱۰,۳	%۴۶,۳	%۲۳,۳	%۱۵	وجود مناظر طبیعی و گیاهان، حضورم را در فضاهای عمومی لذت‌بخش می‌کند.
۱,۰۸	۱,۰۴	۲,۳۸	%۲,۳	%۱۰	%۳۶	%۲۶,۳	%۲۵,۳	وجود تابلوهای راهنما به جهت‌یابی من کمک نموده است.
۱,۲۸	۱,۱۳	۲,۴۸	%۵,۷	%۱۱	%۳۲	%۲۸	%۲۳,۳	وجود تنوع در نوع رنگ، شکل و فرم موجود در فضاها حضورم را در این فضاها ترغیب می‌کند.
۱,۲۱	۱,۱۰	۲,۲۰	%۲,۷	%۱۰	%۲۵,۷	%۲۷,۷	%۳۴	این فضاهای عمومی به میزان کافی برای حضور خانواده و دوستان من ظرفیت دارد.
۱,۵۱	۱,۲۳	۲,۵۰	%۷,۳	%۱۳	%۳۰,۷	%۲۰,۷	%۲۸,۳	امکانات موجود فضاهای عمومی برای استفاده من و همراهانم مناسب است.
۱,۶۱	۱,۲۷	۲,۸۳	%۹,۳	%۲۴,۳	%۲۷,۳	%۱۸,۳	%۲۰,۷	جزئیات گیج‌کننده و زیاد در فضاهای عمومی زیاد است.
۰,۹۸	۰,۹۹	۲,۲۰	%۳,۷	%۴	%۲۷	%۳۹,۷	%۲۵,۷	در فضاهای عمومی احساس نمی‌کنم در یک فضای محدود و بسته حضور دارم...
۱,۳۲	۱,۱۵	۲,۶۷	%۶,۷	%۱۴,۷	%۳۸	%۲۰,۷	%۲۰	نظارت و اداره فضاهای عمومی بسیار مناسب است.
۰,۴۵	۰,۶۷	۲,۵۱	شرایط کالبدی					
۱,۴۴	۱,۲۰	۳,۴۸	%۲۱,۷	%۳۱,۳	%۳۲	%۳,۷	%۱۱,۳	در فضاها عمومی می‌توانم تمامی نیازهای خود را برآورده کنم.
۱,۰۸	۱,۰۴	۲,۶۵	%۴	%۱۱,۳	%۴۹	%۱۶,۷	%۱۹	در فضاهای عمومی همراهان و بچه‌هایم احساس راحتی دارند.
۱,۱۰	۱,۰۵	۲,۱۵	%۱,۸	%۷,۲	%۳۱,۲	%۲۴	%۳۵,۸	این مکان‌ها پر از فضاهای دیدنی، تماشایی و لذت‌بخش است.
۱,۱۲	۱,۰۶	۲,۵۷	%۶	%۷	%۴۳,۸	%۲۵	%۱۸,۲	در این فضاها حاضرم برای مدت‌زمان

								طولانی منتظر کسی بمانم.
۰,۹۸	۰,۹۹	۲,۵۴	%۱,۳	%۱۲,۷	%۴۳,۷	%۲۳	%۱۹,۳	احساس می‌کنم در این فضاها حق انتخاب زیادی دارم و کارهایی که تمایل دارم را انجام دهم و بلعکس کارهایی که دوست ندارم را انجام ندهم.
۱,۱۴	۱,۰۷	۲,۸۹	%۹	%۱۱,۳	%۵۲,۷	%۱۳,۷	%۱۳,۳	در این فضاها می‌توانم با کسانی که دوست دارم گفتگو، تعامل و معاشرت کنم.
۱,۴۹	۱,۲۲	۲,۶۸	%۸,۳	%۱۵,۷	%۳۳,۷	%۲۰	%۲۲,۳	احساسم این است فضاهای عمومی متعلق به همه افراد است و من نیز به راحتی می‌توانم در آن حضور داشته باشم.
۱,۷۲	۱,۳۱	۲,۵۰	%۹	%۱۱,۲	%۵۲,۸	%۱۳,۸	%۱۳,۲	حضور در فضاهای عمومی را قطعاً به دوستانم توصیه می‌کنم.
۱,۰۴	۱,۰۲	۲,۴۷	%۸,۳	%۱۵,۷	%۳۳,۸	%۲۰	%۲۲,۲	زمانی که در فضاهای عمومی حضور دارم مشکلاتم را فراموش می‌کنم.
۰,۴۳	۰,۶۴	۲,۶۴	آزادی و اختیار					

منبع: یافته‌های پژوهش

داده‌های تحلیلی

با بررسی و تجزیه و تحلیل داده‌های تحلیلی بر اساس یافته‌های حاصل از پرسشنامه و با توجه به نوع آزمون‌های آماری یافته‌ها نتایج زیر حاصل شده است: نخست نرمال بودن داده‌ها مورد آزمون قرار گرفته تا روشن شود آیا داده‌ها با وضعیت نرمالی توزیع شده‌اند یا خیر. در صورتی که توزیع نرمالی داشته باشند از آزمون‌های پارامتریک برای تجزیه و تحلیل استفاده می‌گردد.

آزمون نرمال بودن داده‌ها

در بررسی وضعیت نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون کلموگراف-اسمیرنوف این نتیجه حاصل شد که با توجه به ضرایب $(1.5 \leq SK \& KU \leq 1.5)$ توزیع داده‌ها از وضعیت نرمالی تبعیت می‌کنند و لذا می‌توان از آزمون‌های پارامتریک برای تجزیه و تحلیل استفاده نمود.

جدول شماره (۸): آزمون نرمال بودن گویه‌ها

کشیدگی	چولگی	گویه
۰,۸۳-	۰,۲۷-	وضعیت خیابان‌ها و پیاده‌روها مناسب است.
۰,۳۳-	۰,۳۶-	به راحتی به صورت پیاده می‌توانم به فضاهای عمومی بروم.
۰,۹۷-	۰,۰۴	در فضاهای عمومی برای پیدا کردن مسیرم مشکلی ندارم.
۰,۱۹	۰,۹۷	ورودی و خروجی فضاهای عمومی برایم مشخص است.
۰,۱۱-	۰,۲۷-	از طریق حمل‌ونقل عمومی و دوچرخه‌سواری می‌توانم به فضاهای عمومی بروم.
۰,۲۹-	۰,۶۹	مسیرهای زیادی برای رسیدن به فضاهای عمومی برایم وجود دارد.
۰,۴۲-	۰,۶۶	در فضاهای عمومی شبانه‌روز احساس امنیت می‌کنم.
۰,۷۹-	۰,۲۸	وقتی با فرزندانم به اینجا می‌آیم خیالم راحت است.
۰,۲۰	۰,۰۸-	در این فضاهای عمومی هر جایی را که بخواهم بینم می‌توانم و چیزی مزاحمت ایجاد نمی‌کند.
۰,۸۵-	۰,۱۰	در فضاهای عمومی احساس گم‌شدگی و خطر نمی‌کنم.
۰,۳۴-	۰,۴۷	مغازه‌ها و افراد حاضر در فضاهای عمومی باعث می‌شود احساس امنیت داشته باشم.
۰,۵۹-	۰,۴۶	معتقدم اگر در این فضاها هر زمانی اتفاق یا حادثه‌ای برای من بیفتد دیگر افراد به کمک می‌آیند.
۰,۹۶-	۰,۳۰	هر زمان که اراده کنم و بخواهم می‌توانم به این فضاها مراجعه کنم.
۰,۳۷-	۰,۳۶	این فضاها در روز رویان و روشنایی مناسبی دارند.
۰,۸۷-	۰,۱۴-	رویان و روشنایی شبانه این فضاها در حضور من مؤثر است.
۰,۲۸-	۰,۰۸	پاکیزگی این فضاها در میزان حضور من مؤثر است.
۰,۳۴-	۰,۴۳	مبلمان و کفسازی این فضاها در حضور و مکث من مؤثر است.
۰,۱۲-	۰,۱۱	وجود مناظر طبیعی و گیاهان، حضورم را در فضاهای عمومی لذت‌بخش می‌کند.
۰,۶۲-	۰,۲۳	وجود تابلوهای راهنما به جهت‌یابی من کمک نموده است.
۰,۵۱-	۰,۳۹	وجود تنوع در نوع رنگ، شکل و فرم موجود در فضاها حضورم را در این فضاها ترغیب می‌کند.
۰,۵۴-	۰,۵۵	این فضاهای عمومی به میزان کافی برای حضور خانواده و دوستان من ظرفیت دارد.
۰,۸۳-	۰,۳۴	امکانات موجود فضاهای عمومی برای استفاده من و همراهانم مناسب است.
۱,۰۷-	۰,۰۲-	جزئیات گچ‌کننده و زیاد در فضاهای عمومی زیاد است.
۰,۵۱	۰,۷۵	در فضاهای عمومی احساس نمی‌کنم در یک فضای محدود و بسته حضور دارم.
۰,۶۶-	۰,۱۳	نظارت و اداره فضاهای عمومی بسیار مناسب است.
۰,۲۳-	۰,۶۴-	در فضاها عمومی می‌توانم تمامی نیازهای خود را برآورده کنم.
۰,۳۶-	۰,۰۶-	در فضاهای عمومی همراهان و بچه‌هایم احساس راحتی دارند.
۰,۶۸-	۰,۴۳	این مکان‌ها پر از فضاهای دیدنی، تماشایی و لذت‌بخش است.
۰,۱۲-	۰,۲۹	در این فضاها حاضریم برای مدت‌زمان طولانی منتظر کسی بمانم.
۰,۶۶-	۰,۱۰-	احساس می‌کنم در این فضاها حق انتخاب زیادی دارم و کارهایی که تمایل دارم را انجام دهم و بالعکس کارهایی که دوست ندارم را انجام ندم.
۰,۰۶-	۰,۰۰	در این فضاها می‌توانم با کسانی که دوست دارم گفتگو، تعامل و معاشرت کنم.
۰,۸۴-	۰,۱۷	احساسم این است فضاهای عمومی متعلق به همه افراد است و من نیز به راحتی می‌توانم در آن حضور داشته باشم.
۰,۱۸-	۰,۱۳	حضور در فضاهای عمومی را قطعاً به دوستانم توصیه می‌کنم.
۰,۶۶-	۰,۱۵	زمانی که در فضاهای عمومی حضور دارم مشکلاتم را فراموش می‌کنم.

منبع: یافته‌های پژوهش

آزمون تی تک نمونه‌ای

❖ شاخص دسترسی

نتایج آزمون تی برای شاخص دسترسی نشان می‌دهد که تنها وضعیت خیابان‌ها و پیاده‌روها مطلوب است. چهار گویه شامل مشخص بودن ورودی/خروجی، تنوع مسیرهای دسترسی، مسیریابی آسان و دسترسی پیاده نامطلوب ارزیابی شده‌اند. همچنین، دسترسی با حمل‌ونقل عمومی و دوچرخه در سطح متوسط قرار دارد. در کل، شاخص دسترسی در وضعیت مطلوبی نیست.

جدول شماره (۹): آزمون تی تک نمونه‌ای به منظور ارزیابی شاخص‌های دسترسی به فضاهای عمومی و حضورپذیری زنان

وضعیت شاخص‌های دسترسی						گویه‌ها
حد اکثر	حداقل	اختلاف میانگین	سطح معنی‌داری	درجه آزادی	آماره t	
۰,۶۲	۰,۶۳	۰,۸۴	۰,۰۰	۲۹۹	۷,۴۵	وضعیت خیابان‌ها و پیاده‌روها مناسب است.
۰,۲۴	-۰,۰۲	۰,۱۱	۰,۰۸	۲۹۹	۱,۸۷	به راحتی به صورت پیاده می‌توانم به فضاهای عمومی برسم.
۰,۱۷	-۰,۱۲	۰,۰۱	۰,۰۵	۲۹۹	۰,۱۷	در فضاهای عمومی برای پیدا کردن مسیرم مشکلی ندارم.
-۰,۷۸	-۱,۰۲	-۰,۹۲	۰,۰۰	۲۹۹	-۱۴,۷۳	ورودی و خروجی فضاهای عمومی برایم مشخص است.
۰,۲۹	۰,۰۶	۰,۱۸	۰,۰۰	۲۹۹	۲,۹۸	از طریق حمل‌ونقل عمومی و دوچرخه‌سواری می‌توانم به فضاهای عمومی برسم.
-۰,۵۲	-۰,۷۷	-۰,۶۵	۰,۰۰	۲۹۹	-۹,۷۸	مسیرهای زیادی برای رسیدن به فضاهای عمومی برایم وجود دارد.

منبع: یافته‌های پژوهش

❖ شاخص امنیت

بررسی نتایج به دست آمده از آزمون تی تک نمونه‌ای شاخص امنیت نشان می‌دهد که احساس گم‌شدگی و خطر در فضاهای عمومی با آماره تی ۱,۸۷- و سطح معناداری ۰,۰۶ (بیشتر از ۰,۰۵) در سطح متوسطی ارزیابی شده‌اند و مابقی گویه‌ها با آماره‌های تی منفی و سطح معناداری ۰,۰۰ (کمتر از ۰,۰۵) در وضعیت نامطلوبی ارزیابی شده‌اند. به طور کلی شاخص امنیت به منظور حضورپذیری زنان نامطلوب ارزیابی شده است.

جدول شماره (۱۰): آزمون تی تک نمونه‌ای به منظور ارزیابی شاخص‌های امنیت فضاهای عمومی به منظور

حضورپذیری زنان

وضعیت شاخص‌های امنیت						گویه‌ها
حد اکثر	حداقل	اختلاف میانگین	سطح معنی‌داری	درجه آزادی	آماره t	
-۰,۹۶	-۱,۱۶	-۱,۰۶	۰,۰۰	۲۹۹	-۱۹,۹۵	در فضاهای عمومی شبانه‌روز احساس امنیت می‌کنم.
-۰,۰۸	-۰,۳۴	-۰,۲۲	۰,۰۰	۲۹۹	-۳,۰۳	وقتی با فرزندانم به اینجا می‌آیم خیالم راحت است.
-۰,۰۵	-۰,۲۶	-۰,۱۶	۰,۰۰	۲۹۹	-۳,۰۷	در این فضاهای عمومی هرجایی را که بخواهم ببینم می‌توانم و چیزی مزاحمت ایجاد نمی‌کند.
۰,۰۲	-۰,۲۵	-۰,۱۲	۰,۰۶	۲۹۹	-۱,۸۷	در فضاهای عمومی احساس گم‌شدگی و خطر نمی‌کنم.
-۰,۴۲	-۰,۵۶	-۰,۵۲	۰,۰۰	۲۹۹	-۸,۶۱	مغازه‌ها و افراد حاضر در فضاهای عمومی باعث می‌شود احساس امنیت داشته باشم.
-۰,۸۷	-۰,۹۸	-۰,۸۷	۰,۰۰	۲۹۹	-۱۶,۷۸	معتقدم اگر در این فضاها هرزمانی اتفاق یا حادثه‌ای برای من بیافتد دیگر افراد به کمک می‌آیند.
-۰,۵۳	-۰,۷۸	-۰,۶۵	۰,۰۰	۲۹۹	-۹,۹۶	هر زمان که اراده کنم و بخواهم می‌توانم به این فضاها مراجعه کنم.

منبع: یافته‌های پژوهش

❖ شاخص شرایط کالبدی

بررسی نتایج به دست آمده از آزمون تی تک نمونه‌ای شاخص‌های شرایط کالبدی نشان می‌دهد که آماره تی تمامی گویه‌های این شاخص منفی و سطح معناداری ۰,۰۰۰ (کمتر از ۰,۰۵) به دست آمده است که در نتیجه آن شاخص شرایط کالبدی فضاهای عمومی شهر رویان از دید پاسخ‌دهندگان نامطلوب ارزیابی شده و نشان‌دهنده نارضایتی بانوان از وضعیت ایجاد شده در رابطه با شرایط کالبدی فضاهای عمومی شهر رویان است. در نتیجه فضاهای عمومی شهر رویان و شرایط کالبدی آن‌طور که باید نتوانسته به اهداف حضورپذیری زنان دست یابد.

جدول شماره (۱۱): آزمون تی تک نمونه‌ای به منظور ارزیابی شاخص‌های شرایط کالبدی فضاهای عمومی و حضورپذیری زنان

وضعیت شاخص‌های شرایط کالبدی						گویه‌ها
حد اکثر	حداقل	اختلاف میانگین	سطح معنی‌داری	درجه آزادی	آماره t	
-۰,۱۸	-۰,۴۲	-۰,۳۱	۰,۰۰	۲۹۹	-۴,۶۲	این فضاها در روز رویان و روشنایی مناسبی دارند.
-۰,۷۳	-۰,۸۵	-۰,۴۸	۰,۰۰	۲۹۹	-۸,۷۲	رویان و روشنایی شبانه این فضاها در حضور من مؤثر است.
-۰,۴۳	-۰,۶۵	-۰,۵۴	۰,۰۰	۲۹۹	-۸,۰۶	پاکیزگی این فضاها در میزان حضور من مؤثر است.
-۰,۵۲	-۰,۷۶	-۰,۶۲	۰,۰۰	۲۹۹	-۱۰,۱۶	مبلمان و کف‌سازی این فضاها در حضور و مکث من مؤثر است.
-۰,۳۳	-۰,۵۴	-۰,۴۳	۰,۰۰	۲۹۹	-۵,۵۸	وجود مناظر طبیعی و گیاهان، حضورم را در فضاهای عمومی لذت‌بخش می‌کند.
-۰,۵۱	-۰,۷۳	-۰,۶۳	۰,۰۰	۲۹۹	-۱۰,۶۳	وجود تابلوهای راهنما به جهت‌یابی من کمک نموده است.
-۰,۳۸	-۰,۵۶	-۰,۵۳	۰,۰۰	۲۹۹	-۸,۰۲	وجود تنوع در نوع رنگ، شکل و فرم موجود در فضاها حضورم را در این فضاها ترغیب می‌کند.
-۰,۸۶	-۰,۹۲	-۰,۸۱	۰,۰۰	۲۹۹	-۱۲,۶۸	این فضاهای عمومی به میزان کافی برای حضور خانواده و دوستان من ظرفیت دارد.
-۰,۳۷	-۰,۶۵	-۰,۵۱	۰,۰۰	۲۹۹	-۶,۹۸	امکانات موجود فضاهای عمومی برای استفاده من و همراهانم مناسب است.
-۰,۰۱	-۰,۳۲	-۰,۱۸	۰,۰۲	۲۹۹	-۲,۸۲	جزئیات گیج‌کننده و زیاد در فضاهای عمومی زیاد است.
-۰,۸۶	-۰,۹۲	-۰,۸۱	۰,۰۰	۲۹۹	-۱۳,۵۹	در فضاهای عمومی احساس نمی‌کنم در یک فضای محدود و بسته حضور دارم.
-۰,۲۱	-۰,۶۴	-۰,۳۲	۰,۰۰	۲۹۹	-۴,۹۲	نظارت و اداره فضاهای عمومی بسیار مناسب است.

منبع: یافته‌های پژوهش

❖ شاخص آزادی و اختیار

نتایج آزمون تی شاخص‌های آزادی و اختیار نشان می‌دهد که برآورده ساختن نیازهای زنان در فضاهای عمومی با آماره تی ۶,۹۶ و سطح معناداری ۰,۰۰ که کمتر از ۰,۰۵ است، مطلوب ارزیابی شده است. همچنین گفتگو و معاشرت با کسانی که علاقه دارند با آماره تی ۱,۹۷- و سطح معناداری ۰,۰۷ که بیشتر از ۰,۰۵ است، متوسط ارزیابی شده است. هفت گویه دیگر با آماره تی منفی و سطح معناداری ۰,۰۰ (کمتر از ۰,۰۵) نامطلوب ارزیابی شده‌اند. پس می‌توان نتیجه گرفت که به‌طور کلی فضاهای عمومی از بعد آزادی و اختیار نارضایتی زنان را به دنبال داشته است.

جدول شماره (۱۲): آزمون تی تک نمونه‌ای به منظور ارزیابی شاخص‌های آزادی و اختیار به منظور حضورپذیری زنان

وضعیت شاخص‌های آزادی و اختیار						گویه‌ها
حد اکثر	حداقل	اختلاف میانگین	سطح معنی‌داری	درجه آزادی	آماره t	
۰,۶۳	۰,۳۴	۰,۴۹	۰,۰۰	۲۹۹	۶,۹۶	در فضاها عمومی می‌توانم تمامی نیازهای خود را برآورده کنم.
-۰,۲۳	-۰,۷۴	-۰,۳۴	۰,۰۰	۲۹۹	-۵,۹۸	در فضاهای عمومی همراهان و بچه‌هایم احساس راحتی دارند.
-۰,۷۲	-۰,۹۸	-۰,۸۶	۰,۰۰	۲۹۹	-۱۴,۰۳	این مکان‌ها پر از فضاهای دیدنی، تماشایی و لذت‌بخش است.
-۰,۳۲	-۰,۵۴	-۰,۴۲	۰,۰۰	۲۹۹	-۷,۰۱	در این فضاها حاضرم برای مدت‌زمان طولانی منتظر کسی بمانم.
-۰,۳۴	-۰,۸۵	-۰,۶۴	۰,۰۰	۲۹۹	-۸,۴۱	احساس می‌کنم در این فضاها حق انتخاب زیادی دارم و کارهایی که تمایل دارم را انجام دهم و بلعکس کارهایی که دوست ندارم را انجام ندهم.
۰,۰۲	-۰,۲۲	-۰,۱۲	۰,۰۷	۲۹۹	-۱,۹۷	در این فضاها می‌توانم با کسانی که دوست دارم گفتگو، تعامل و معاشرت کنم.
-۰,۸۱	-۰,۴۷	-۰,۳۳	۰,۰۰	۲۹۹	-۴,۶۱	احساسم این است فضاهای عمومی متعلق به همه افراد است و من نیز به راحتی می‌توانم در آن حضور داشته باشم.
۰,۰۱	-۰,۶۷	-۰,۱۲	۰,۰۰	۲۹۹	-۲,۸۷	حضور در فضاهای عمومی را قطعاً به دوستانم توصیه می‌کنم.
-۰,۳۱	-۰,۵۴	-۰,۵۲	۰,۰۰	۲۹۹	-۶,۶۹	زمانی که در فضاهای عمومی حضور دارم مشکلاتم را فراموش می‌کنم.

منبع: یافته‌های پژوهش

❖ شاخص‌های چهارگانه پژوهش

نتایج آزمون تی شاخص‌های چهارگانه فضاهای عمومی به منظور حضورپذیری زنان نشان می‌دهد که به‌طور کلی تمامی چهار شاخص با آماره تی منفی و سطح معناداری ۰,۰۰ (کوچک‌تر از ۰,۰۵) نامطلوب ارزیابی شده‌اند. در این میان شاخص امنیت با آماره تی ۱۲,۸۹- و سطح معناداری ۰,۰۰ بیشترین میزان نارضایتی را داشته و در مقابل شاخص دسترسی با آماره تی ۲,۷۸- و سطح معناداری ۰,۰۰ کمترین میزان نارضایتی را نسبت به دیگر شاخص به خود اختصاص داده است. در مجموع می‌توان چنین نتیجه گرفت که فضاهای عمومی شهر رویان در افزایش میزان حضورپذیری زنان نامطلوب ارزیابی شده و نارضایتی جامعه هدف را به دنبال داشته است.

جدول شماره (۱۳): آزمون تی تک نمونه‌ای جهت ارزیابی شاخص‌های پژوهش به منظور حضورپذیری زنان

وضعیت شاخص‌های پژوهش						شاخص‌ها
حد اکثر	حداقل	اختلاف میانگین	سطح معناداری	درجه آزادی	آماره t	
-۰,۰۳	-۰,۲۲	-۰,۱۲	۰,۰۰	۲۹۹	-۲,۷۸	دسترسی
-۰,۴۲	-۰,۹۵	-۰,۵۲	۰,۰۰	۲۹۹	-۱۲,۶۲	شرایط کالبدی
-۰,۴۳	-۰,۵۸	-۰,۴۸	۰,۰۰	۲۹۹	-۱۲,۸۹	امنیت
-۰,۲۹	-۰,۴۳	-۰,۳۶	۰,۰۰	۲۹۹	-۹,۹۴	آزادی و اختیار

منبع: یافته‌های پژوهش

سنجش روابط و همبستگی میان شاخص‌های پژوهش

در این بخش به منظور درک بهتر وضعیت شاخص‌های پژوهش (دسترسی، امنیت، شرایط کالبدی، آزادی و اختیار) و بررسی وضعیت همبستگی بین شاخص‌ها از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است. این آزمون نشان داده است که چه رابطه‌ای میان هر یک از شاخص‌های پژوهش به صورت دوجه‌دو وجود دارد.

بررسی یافته‌های حاصل از آزمون همبستگی پیرسون نشان داده است که همبستگی مثبت و معنی‌داری میان تمامی شاخص‌های پژوهش وجود دارد که نشان‌دهنده وجود روابط معنادار بین شاخص‌های پژوهش است. در شاخص دسترسی بیشترین همبستگی با شاخص امنیت و با مقدار ۰,۷۲، در شاخص امنیت بیشترین همبستگی با شاخص شرایط کالبدی و با مقدار ۰,۸۱، در شاخص شرایط کالبدی بیشترین همبستگی با شاخص امنیت و با مقدار ۰,۸۱ و در شاخص آزادی و اختیار بیشترین همبستگی با شاخص شرایط کالبدی و با مقدار ۰,۷۹ بوده است. لذا با توجه به نتایج کلی می‌توان چنین استنباط کرد که رابطه معنادار و مستقیمی بین شاخص‌های پژوهش وجود دارد و این موضوع نشان داده است که به منظور حضورپذیری زنان در فضاهای شهری شهر رویان، نیاز است که به همه این شاخص‌ها با هم نگریده شود.

جدول شماره (۱۴): آزمون همبستگی پیرسون میان شاخص‌های پژوهش

شاخص‌ها	آماره	دسترسی	امنیت	شرایط کالبدی	آزادی و اختیار
دسترسی	مقدار همبستگی پیرسون	۱	۰,۷۱	۰,۷۰	۰,۷۲
	سطح معناداری		۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰
	تعداد نمونه	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰
امنیت	مقدار همبستگی پیرسون	۰,۷۱	۱	۰,۸۱	۰,۶۸
	سطح معناداری	۰,۰۰		۰,۰۰	۰,۰۰
	تعداد نمونه	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰
شرایط کالبدی	مقدار همبستگی پیرسون	۰,۷۰	۰,۸۱	۱	۰,۷۹

۰,۰۰		۰,۰۰	۰,۰۰	سطح معناداری	
۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	تعداد نمونه	
۱	۰,۷۹	۰,۶۸	۰,۷۲	مقدار همبستگی پیرسون	آزادی و اختیار
	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	سطح معناداری	
۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	تعداد نمونه	

منبع: یافته‌های پژوهش

جمع‌بندی و نتایج

برای دستیابی به این هدف پژوهش، پرسشنامه‌ای تنظیم شده، به فضاهای عمومی شهر رویان رفته و میان ۳۸۴ نفر از زنان ساکن در محدوده پژوهش توزیع شده است.^۱ پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، با روش‌های آماری (نظیر آزمون تی، همبستگی و...) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است، نتایج حاصل از تحلیل پرسشنامه عبارتند از:

یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد زنان در فضاهای عمومی شهر رویان احساس امنیت کامل نمی‌کنند و عواملی مانند حضور مغازه‌ها یا افراد دیگر این احساس را تقویت نکرده است. ظرفیت فضا برای حضور خانوادگی یا دوستان، مناسب بودن امکانات، و کیفیت نظارت و مدیریت نامطلوب ارزیابی شده‌اند. با این حال، عواملی مانند مبلمان، کف‌سازی، منظر طبیعی، پاکیزگی، و روشنایی شبانه به‌طور نسبی مطلوب هستند.

زنان قادر به برآوردن بسیاری از نیازهای خود در این فضاها هستند و تا حدی تعامل اجتماعی دارند، اما حضور در این فضاها به آن‌ها احساس راحتی، تعلق‌پذیری یا حق انتخاب نمی‌دهد و مناظر لذت‌بخش کمی ارائه می‌کند. امنیت در ایام شلوغ یا در مسیرهای پیاده‌روی مشخص، به دلیل حضور بیشتر مردم، افزایش می‌یابد. همچنین، هرچه تردد زنان بیشتر باشد، احساس امنیت آن‌ها بیشتر است. به طور کلی، شاخص‌های امنیت، شرایط کالبدی، دسترسی، و آزادی عمل برای حضورپذیری زنان در سطح نامطلوبی قرار دارند و نیاز به بهبود اساسی دارند.

^۱ حجم نمونه به کمک فرمول کوکران محاسبه شده است.

منابع و مأخذ:

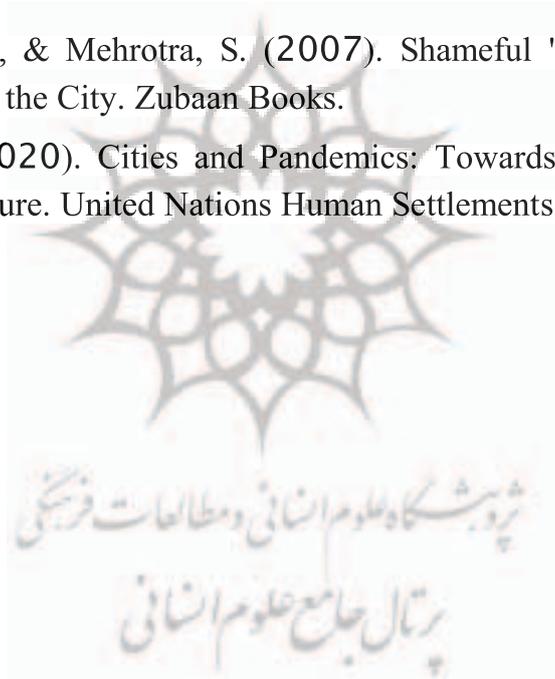
۱. پورجعفر، محمدرضا، تقوایی، علی اکبر و حبیبی، سعید. (۱۴۰۱). «تحلیل عوامل کالبدی-محیطی مؤثر بر احساس امنیت زنان در پارک‌های شهری (مورد مطالعه: پارک‌های منطقه ۶ تهران)». نامه معماری و شهرسازی، ۱۵(۳۷)، ۲۵-۴۴.
۲. زنجانی، حبیب‌الله؛ احمدی، سیروس؛ و مهدوی، محمد. (۱۴۰۰). «سنجش سطح امنیت محیطی در فضاهای عمومی شهری با تأکید بر زنان (مطالعه موردی: پیاده‌راه خیابان سپهسالار تهران)». مطالعات شهری، ۱۰(۳۸)، ۷۹-۹۶.
۳. رضازاده، راضیه؛ و داداش پور، هاشم. (۱۳۹۹). «ارزیابی مؤلفه‌های طراحی شهری فراگیر جهت ارتقای حضور زنان در فضاهای عمومی (نمونه موردی: بوستان گفتگوی تهران)». هنرهای زیبا-معماری و شهرسازی، ۲۵(۴)، ۵-۱۸.
۴. سرور، رحیم. (۱۴۰۲). «تحلیل فضایی احساس امنیت زنان در فضاهای عمومی شبانه شهر (مطالعه موردی: شهر مازندران)». جغرافیا و برنامه‌ریزی محیطی، ۳۴(۱)، ۱-۲۰.
۵. شاهپوندی، احمد؛ و پوراحمد، احمد. (۱۴۰۱). «نقش کیفیت محیطی در افزایش احساس امنیت و حضورپذیری زنان در مراکز خرید شهری (مورد مطالعه: مرکز خرید کوروش تهران)». اقتصاد و مدیریت شهری، ۱۱(۲)، ۱-۱۸.
۶. شفیع، زهرا و رحمانی، بیژن. (۱۳۹۵). تحلیل آثار زیست محیطی - اقتصادی و فرهنگی گردشگری روستایی از دیدگاه روستائیان مطالعه ی موردی (روستای فش، شهرستان کنگاور)، فصلنامه جغرافیایی فضای گردشگری، شماره ۵۰۰، سال ۱.
۷. صابری فر، رستم. (۱۳۹۸)، بررسی رضایتمندی از کیفیت خدمات ارائه شده در شهرهای مقصد گردشگری از دیدگاه گردشگران داخلی (مورد مطالعه: شهر مشهد) محورهای موضوعی: مربوط به گردشگری، شماره ۳۰ دوره ۸.
۸. عابدینی، محمدصادق و چرخ زرین، عاطفه. (۱۴۰۰). «بازخوانی شاخص‌های طراحی فضاهای عمومی دوستدار زن در بافت‌های تاریخی (مورد مطالعه: محدوده تاریخی شیراز)». حفاظت و بهره‌برداری از میراث فرهنگی، ۱(۲)، ۵۵-۷۰.
۹. علیزاده، محمد و نعمتی، ولی و صدیق، مهسا. (۱۴۰۳)، تبیین نقش و جایگاه توانمندسازی زنان در توسعه پایدار گردشگری (مطالعه موردی: فعالان زن صنعت گردشگری استان اردبیل) محورهای موضوعی: مربوط به گردشگری، شماره ۵۱ دوره ۱۳.
۱۰. قاسمی، سیاوش؛ و محمدی، جمال. (۱۳۹۹). «بررسی تأثیر نورپردازی بر احساس امنیت زنان در فضاهای عمومی شبانه (مطالعه موردی: پیاده‌راه حافظ شیراز)». علوم و تکنولوژی محیطی، ۲۲(۴)، ۲۰۵-۲۲۰.
۱۱. کمانداری، محسن؛ و سعیدی، عباس. (۱۴۰۲). «الگوهای برنامه‌ریزی شهری جنسیت‌محور برای ارتقای امنیت زنان در فضاهای عمومی (مطالعه موردی: کلانشهر اصفهان)». برنامه‌ریزی منطقه‌ای، ۱۳(۲۵)، ۱-۱۶.

۱۲. مؤیدفر، سعید؛ و رضوی، سید حسین. (۱۴۰۱). «ارزیابی تطبیقی احساس امنیت زنان و مردان در پارک‌های شهری و عوامل مؤثر بر آن (مطالعه موردی: شهر کرج)». تحقیقات کاربردی در جغرافیا، ۲۱(۶۳)، ۳۵-۵۴.

۱۳. نوری، الهه؛ و فلاحتی، وحید. (۱۴۰۰). «تحلیل موانع حضور زنان در فضاهای عمومی شهری از منظر تئوری مکان (مطالعه موردی: میدان امام حسین تهران)». تحقیقات فرهنگی ایران، ۱۴(۱)، ۲۸-۱.

14. Alizadeh, T., & Hosseinpour, M. (2022). Gendered urban mobility: Assessing the role of perceived safety and infrastructure on women's use of public spaces in Middle Eastern cities. *Cities*, 131
15. Cozens, P., & Love, T. (2015). A review and current status of Crime Prevention through
16. Cozens, P. M., Saville, G., & Hillier, D. (2005). Crime prevention through environmental design (CPTED): a review and modern bibliography. *Journal of Property Management*.
17. Environmental Design (CPTED). *Journal of Planning Literature*, 30 (4).
18. Fainstein, S. S. (2010). *The Just City*. Cornell University Press.
19. Ghavampour, E., & Del Aguila, M. (2023). "Eyes on the street": A systematic review of the role of street layout and perceived safety in women's use of public space. *Landscape and Urban Planning*, 239
20. Jacobs, J. (1961). *The Death and Life of Great American Cities*. Random House
21. Kim, H., & Lee, S. (2023). The impact of environmental attributes on women's fear of crime in urban parks: A case study from Seoul. *Sustainable Cities and Society*, 95
22. Lefebvre, H. (1961). *Writings on Cities*. Blackwell Publishing.
23. Löw, M. (2013). The city as a space of simultaneity. In *The Routledge Handbook of Urban Studies* Routledge.
24. Madanipour, A., & Shucksmith, M. (2021). Gender-sensitive urban planning: Towards inclusive and safe public spaces for all. *Progress in Planning*, 15
25. Massey, D. (1994). *Space, Place, and Gender*. University of Minnesota Press

26. Németh, J., & Schmidt, S. (2021). The privatization of public space: Measuring and assessing its impact on women's sense of security. *Environment and Planning A: Economy and Space*,
27. Pain, R. (2001). Gender, race, age and fear in the city. *Urban Studies*, 38 (6-7).
28. Ramezani, S., & Arefi, M. (2023). Towards a feminist city: Evaluating the relationship between spatial configuration and women's safety in informal settlements. *Habitat International*, 139
29. UN-Habitat. (2020). *Cities and Pandemics: Towards a More Just, Green and Healthy Future*. United Nations Human Settlements Programme.
30. UN-Habitat. (2013). *Global Public Space Toolkit: From Global Principles to Local Policies and Practice*. United Nations Human Settlements Programme.
31. Vishwanath, K., & Mehrotra, S. (2007). *Shameful "Commons": Women and the Right to the City*. Zubaan Books.
32. UN-Habitat. (2020). *Cities and Pandemics: Towards a More Just, Green and Healthy Future*. United Nations Human Settlements Programme.

شعبه پژوهش‌های علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی